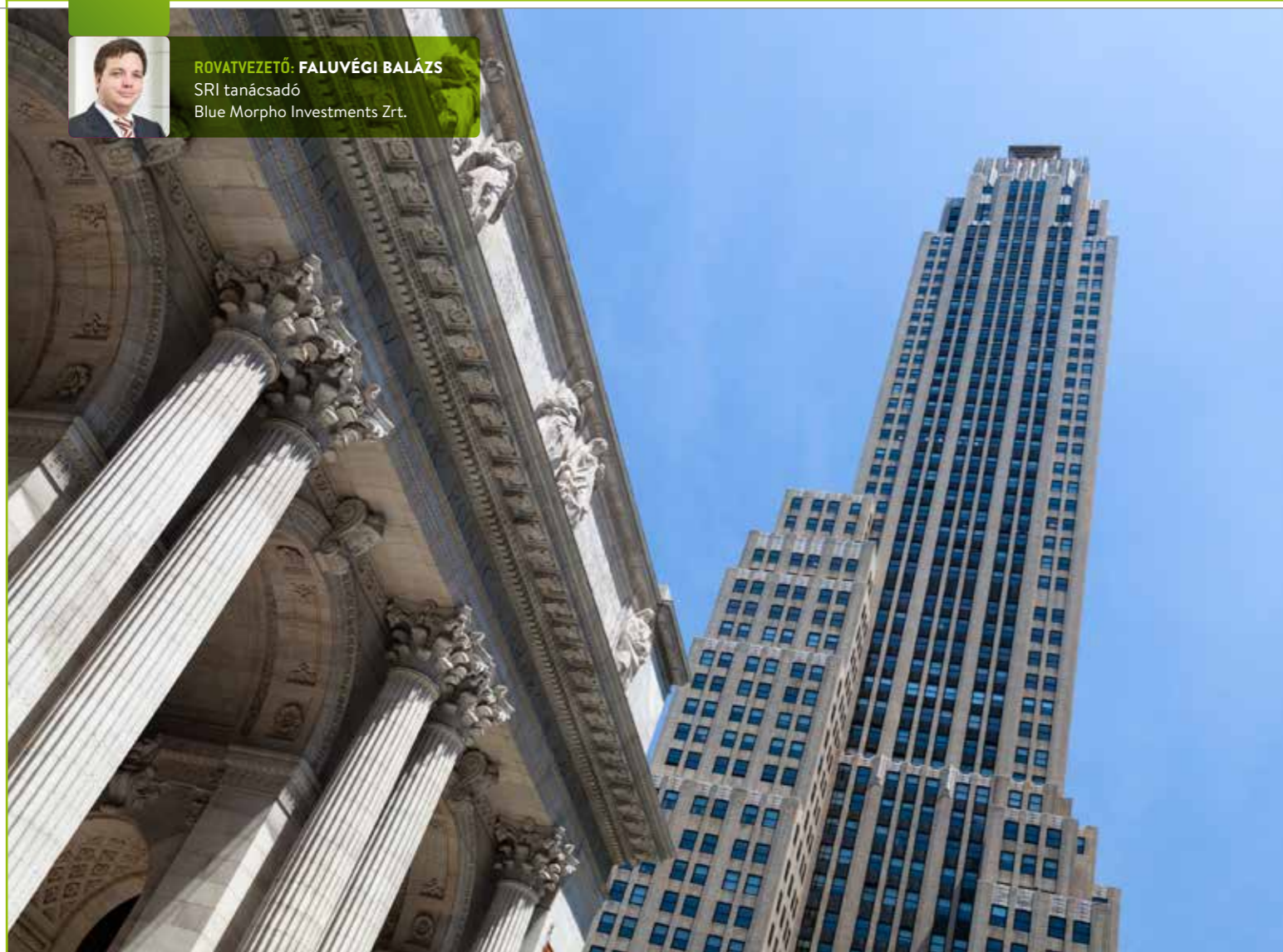

ROVATVEZETŐ: FALUVÉGI BALÁZS
SRI tanácsadó
Blue Morpho Investments Zrt.

DIVESTMENT

A KÖRNYEZETTUDATOS RÉSZVÉNYESEK FORRADALMA

TAVALY, EGY FÜLLEDT JÚNIUSI DÉLUTÁNON, AMIKOR AZ AMERIKAIK TÖBBSÉGE MÁR A HÉTVEGI PIHENÉSÉT TERVEZGETTE, AZ EGYIK LEGISMERTEBB TENGERENTÚLI CSALÁD ÖRÖKÖSEI FONTOS DÖNTÉST HOZTAK. NEW YORK ÁLLAM EGYIK LEGELŐKELOBB PALOTÁJÁBAN A ROCKEFELLER LESZÁRMAZOTTAK VÉGLEG LESZÁMOLTAK CSALÁDJUK OLAJFOLTOS MÚLTJÁVAL.

Rockefellerék úgy határoztak, hogy alapítványuk minden pénzét kivonják a fosszilis energiahordozókból, és vagyonuk 10%-át pedig alternatív energiába fektetik be.

A közel egymilliárd dollár tőkés alap nagyon hamar, néhány hónap alatt megszabadult a leginkább környeztkárosító szén- és olajhomok-kitermelők papírjaitól. A nagy integrált olajcégek és a földgázzal foglalkozó vállalatok további hónapokig még a cég portfóliójában lesznek, mivel ezekben fokozatosan építik le a pozícióikat. Ám alig nyolcvan évvel a nagy névadó, a világ első dollármilliárdosaként megismert olajmágnás, John D Rockefeller halála után a leszármazottaknak már egyetlen cent érdeke sem fog fűződni a fekete aranyhoz nevezett energiahordozóhoz.

Sokak számára talán meglepő, hogy éppen a kapitalizmus egyik fellegrájában, az Egyesült Államokban hoznak ilyen döntést, de éppen ez az az ország, ahol rengeteg hasonló dolog történik, méghozzá a száraz üzleti számítás félretéve, legtöbbször kizárólag környezettudatos megfontolások miatt. Ezt a folyamatot a befektetési szakma Divestmentként ismeri, amely szélesebb értelemben valamely ágazatból való tőke kivonást jelent, napjainkban azonban leginkább az olaj-, földgáz- és szénvállalatok részvényeinek és kötvényeinek tudatos és tervezett eladását jelenti.

A hasonló döntést meghozó befektetési vállalkozások, egyetemek, önkormányzatok, alapítványok és egyéb szervezetek listája egészen lenyűgöző már most is. Közéjük tartoznak olyan ismert nevek, mint a Guardian médiacsoport, San Francisco városa vagy az Oxfordi Egyetem. A lista talán legillusztrisabb tagja a szintén az olajbevételeken hatalmasra nőtt Norvég Nyugdíjalap, amely 900 milliárd dollárt meghaladó vagyont kezel a labdarúgás szempontjából kevésbé szerencsés ország államának megbízásából. Hozzá kell tenni, hogy Oslóban egyelőre csak a szénvállalatoktól való megszabadulás mellett döntöttek, de már ez is egy óriási lépés, hiszen egyértelmű paradigmaváltás első fuvallatát jelenti. A fejlett országokban ugyanis felismerték, hogy a kizárólag profitközpontú szemlélet, amely a szervezet életében csupán egyetlen stakeholder, a részvényes érdekeit tartja szem előtt, hosszútávon nem vezet sehová. Egy vállalatnak csak az egyik feladata a sok közül, hogy a nyereségét növelje, de az értékteremtés a valóságban több szinten zajlik. Ezek közül az egyik a természet károsításának a minimalizálása. Ha egy cég ugyan profitot állít elő, de közben súlyosan szennyező tevékenységet végez, azzal érdekellentét áll be a stakeholderok között, ami nem szolgálja a szervezet érdekeit sem. Másképpen: hiába keres egy adott negyedévben többet egy részvénytulajdonos, ugyanazt a szennyező levegőt kell belélegeznie, mint mindenki másnak.

Ezért és hasonló okokból a szokásos hozamkockázat kétdimenziós gondolkodás újabb szempontokkal bővül a tudatos befektetők körében is.

A legelső lépés ezen az úton természetesen az üvegházhatású gázok kibocsátásáért felelős fosszilis energiahordozókkal foglalkozó cégekből való kiszállás. Az e körhöz tartozó ágazatok kikerülhetetlenül a legnagyobb problémákat okozzák a klímaváltozás és egyéb környezetterhelési szempontból. Hiába fordít több pénzt egy nagy olajtársaság karitatív tevékenységek finanszírozására, és hiába növeli meg akár látszat, akár valós CSR aktivitását, pusztán létezése a mérleg másik oldalán sokkal több gondot okoz.

Az egyes fosszilis energiahordozók között is lehet különbséget tenni. A már említett szén károsanyag-kibocsátása a teljes termelési ciklus folyamán akár 36%-kal magasabb a szén-dioxid tekintetében, mint az olajé, azonos előállított energiamennyiség esetén. A földgáz az olajnál kisebb mértékű kibocsátással jár, de mondanunk sem kell, ez is nagymértékben káros bolygónk légkörén keresztül az élővilágra.

Szerencsére a fosszilis energiahordozókból való, elsősorban kifejezetten a környezetvédelmi szempontok miatti kiszállást már most elképesztő érdeklődés és még inkább lenyűgöző mennyiségű kezelt tőke távozás kísérte. A legsikeresebb kampány a 188 országban jelen lévő 350.org mozgalom nevéhez fűződik. Összesítésük alapján 479 intézményi befektető mindösszesen 2600 milliárd dollárjának klasszikus energiaceg-ekre jutó hányadát sikerült kivonni eddig a káros energiával foglalkozó vállalatokból. Ha feltételezzük, hogy ezek az intézményi befektetők korábban a szektor piaci érték szerinti arányának megfelelő súllyal tartották az olaj-, gáz- és szénvállalatokat, akkor mintegy 234 milliárd dollárt vontak ki az elmúlt években. Az összeg nagyságát talán az érzékelteti a legjobban, ha összehasonlításképpen jelzem: ez mintegy tízszerese annak a tőkének, amit a teljes energiaszektor az Egyesült Államokban friss részvénykibocsátások területén be tud vonni, és közel 6%-a a globális energiaszektor teljes részvénypiaci értékének.

Természetesen a vállalt eladási kötelezettségek másik oldalán olyan vevők is lehetnek, amelyek nem csatlakoztak a mozgalomhoz, így nem állíthatjuk biztosan, hogy ennyi pénz ténylegesen el is tűnt környezetvédelmi szempontok miatt a szektorból. Ugyanakkor tény, hogy a múlt év eleje óta – éppen akkor, amikor a Divestment folyamat egyre nagyobb hullámokat kavart az angolszász szaksajtóban – a Dow Jones Oil & Gas Index több mint 25%-kal csökkent. Ez megközelítőleg 1400 milliárd dollárnyi elveszett értéket jelent az olaj-, gáz- és szénágazatokban. A folyamatban közrejátszott az energiahordozók árának mélyrepülése is, így nagyon nehéz megmondani, hogy a környezettudatos befektetői nyomás milyen mértékben járult hozzá az energiacégek értékének csökkenéséhez, de abban biztosak lehetünk, hogy jót nem tett nekik. Az esés egyben visszaigazolást jelent a befektetők számára, akik nemcsak az etikus lépést tették meg, hanem komoly veszteségeket is elkerültek. Túl a teljes szektort érintő, már említett két éves 25%-os mínuszon, a szénbe fektetők jártak a legrosszabbul. 2014 eleje óta pénzünk 60%-át veszítették el, de négy éves távlatban nagy átlagban 86%-os mínusz körül járnak.

A BEFEKTETÉSI SZAKMÁBAN ITT LENNE AZ IDEJE, HOGY FELÉBREDJÜNK. VEGYÜK KI A PÉNZÜNKET A KÁROS ANYAGOKAT A LÉGKÖRBE MILLIÓ TONNASZÁM JUTTATÓ CÉGEKBŐL, ÉS EZT TEGYÜK MEG MOST! KÖNNYEBB LESZ LEVEGŐT VENNI, ÉS MÉG A PÉNZTÁRCÁNKNAK IS MEGÉRI.

Vannak olyan szénbányászattal foglalkozó cégek, amelyek részvényei 98%-ot zuhantak az elmúlt években. Ezt nehéz lenne kizárólag a kereslet visszaesésével indokolni, hiszen a globális energiamixen belül még mindig 30% felett van a szén aránya, és a világ energiaéhsége nem látszik csillapodni, éppen ellenkezőleg: évről évre újabb rekordokat döntöget. Itt egészen másról van szó: nemcsak a társadalmak tudatos része és a törvényhozók, hanem a befektetők is felmérték, hogy a káros energiahordozókból ki kell vonni a pénzt, nem engedve teret a finanszírozásuknak. Ennek az egyre gyorsuló folyamatnak a része a Divestment mozgalom, amely egyre nagyobb és bátrabb lépésekkel közelíti a célja felé. Persze az út még hosszú, a végső célba érkezésig évtizedek telhetnek el. Eközben a hazai helyzet, mint a progresszió tekintetében oly gyakran: itt is lesújtó. Egyetlen intézményi befektető, befektetési és nyugdíjalap sem törődik a környezet és a jövő generációk felé történő felelősségvállalással. Pedig a fosszilis energiahordozókba fektetett összeg a magyar befektetők portfóliójában is százmilliárdos nagyságrendű, még óvatos becslések szerint is. Ennek egy részét a közvetlen részvénybefektetések jelentik, de sokkal gyakrabban valamilyen befektetési alapon keresztül történik. ■

FENNTARTHATÓ EGÉSZSÉG: NEM ÁLOM!

„CSAK EGÉSZSÉG LEGYEN, MEG TÉRERŐ!” – AZ EMIL.RULEZ! DALÁBAN ELHANGZÓ MONDAT MOSTANRA SZINTE SZÁLLÓIGÉVÉ VÁLT ITTHON, ÁM ÚGY TŰNIK, A VÁGYAK GYAKRAN NINCSENEK ÖSSZHANGBAN A TETTEKKEL. 10-BŐL NÉGY HAZAI INTERNETEZŐ UGYANIS SOSEM JÁR EGÉSZSÉGÜGYI SZŰRÉSRE, ÉS 10% SEMMIT SEM TESZ AZ EGÉSZSÉGE MEGŐRZÉSE ÉRDEKÉBEN – DERÜLT KI A GENERALI BIZTOSÍTÓ REPREZENTATÍV KUTATÁSÁBÓL!

Ön emlékszik, mikor volt utoljára szűrővizsgálaton? Nincs egyedül, ha nemel választott. 2014-ben a 18-75 éves korosztály 43%-a egyáltalán nem vett részt szűrővizsgálatokon: 25%-uk időhiányra hivatkozott, 16%-uknak pedig eszébe sem jutott ez a lehetőség. A vizsgálatokkal kapcsolatos információhiány 8%-ukat tartotta vissza, 7% a pénzühiányt, 4% pedig a nagy távolságot nevezte meg okként. Pedig – ahogy arra az 1000 fős felmérés is rámutatott – a szűrésre járók 5%-ánál fedeztek fel valamilyen további kezelést igénylő betegséget.

MEGÉRI ÁLLANDÓ BIZONYTALANSÁGBAN ÉLNI?

Szerencsére sokan tudatosan odafigyelnek az egészséges táplálkozásra és a rendszeres mozgásra, ám mint kiderült, a hazai internetezők 10%-a semmit sem tesz az egészsége megőrzése érdekében – és ami szintén aggodalomra ad okot: ez az arány 2011-ben még csak 6% volt. Pedig fontos, hogy időnként szakemberekkel is ellenőriztessük, hogy minden rendben, hiszen egy visszatérő tünet, egy ismeretlen eredetű fájdalom komolyabb bajt is jelezhet. Ha viszont időben azonosítják, az segíthet hosszú távon is megőrizni az egészségünket.

ITT NEM BETEG VAGYOK, HANEM ÜGYFÉL

A Generali Egészségprogram komplex megoldást kínál már havi 5-10 ezer forinttól. (Összehasonlításképpen: a magánorvosoknál ezt meghaladó összeget fizethetünk egy egyszerű rutinvizsgálatért is.) A szolgáltatásfinanszírozó egészségbiztosításnak köszönhetően elfelejthetjük a hosszú sorokat, a kellemetlen, zsúfolt várókat és a mogorva bánásmódot. Előre egyeztetett időpontban érkezhünk a vizsgálatokra, és attól sem kell tartanunk, hogy például nem érünk vissza időben a munkahelyünkre. A program keretében országszerte több mint 200 szakképzett orvosnál, többféle szűrővizsgálaton is részt vehetünk a biztosítás terhére, például melanóma- (bőrrákszűrés), szájjegri és fogászati szűréseken. Az alapcsomag emellett labor- és diagnosztikai vizsgálatokat, illetve járóbeteg-ellátást is tartalmaz, sőt a Generali Egészségvonalon

a hét minden napján kérhetünk telefonos orvosi segítséget, egészségügyi tanácsokat, így gyorsan és első kézből kaphatunk megbízható választ legégetőbb kérdéseinkre. Az eddigi adatok alapján a középső, 8-16 ezer forintért igénybe vehető csomag a legnépszerűbb, ami a terhesgondozást, a házivizitet, az ambuláns műtéteket és a betegszállítást is magában foglalja. ■

¹Legalább heti rendszerességgel internetező, 18-75 évesekre reprezentatív omnibusz kutatás, 2014. május, NRC Kft.

Tudjon meg többet:
generaliegeszsegprogram.hu

 GENERALI